

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 328/2012-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. júna 2012 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. T. L., B., zastúpeného advokátom JUDr. P. Č., B., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 25 C 98/2009 a jeho rozsudkom z 21. septembra 2010, ako aj porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Co 271/2011 a jeho rozsudkom z 27. októbra 2011, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. T. L. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. decembra 2011 doručená sťažnosť Ing. T. L. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky

(ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 25 C 98/2009 a jeho rozsudkom z 21. septembra 2010, ako aj porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Co 271/2011 a jeho rozsudkom z 27. októbra 2011.

Zo sťažnosti a z priloženej dokumentácie vyplýva, že predmetom namietaných konaní pred okresným súdom a krajským súdom bolo rozhodovanie o žalobe sťažovateľa, ktorou sa domáhal proti Úradu vlády Slovenskej republiky (ďalej len „odporca“) zaplataenia sumy 2 649,46 € s príslušenstvom. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 25 C 98/2009 z 21. septembra 2010 žalobu sťažovateľa v plnom rozsahu zamietol, pričom krajský súd o odvolaní sťažovateľa proti označenému rozsudku okresného súdu rozhodol rozsudkom sp. zn. 3 Co 271/2011 z 27. októbra 2011 tak, že odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil.

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uvádza, že „... podal dňa 19. 03. 2009 Okresnému súdu Bratislava I. návrh na začatie konania v právnej veci navrhovateľa: Ing. T. L., B. proti odporcovi: Úrad vlády SR, Bratislava o náhradu škody, ktorá bola vedená u tohto súdu pod č. k. 25 C 98/2009-129...

Súd pro forma po vyše 1,5 roka nečinnosti a to dňa 21. 09. 2010 vyzval uznesením sťažovateľa o odstránenie väd podaného podania. Sťažovateľ listom zo dňa 04. 10. 2010 splnil výzvu súdu...

Sťažovateľ listom zo dňa 24. 01. 2011 doplnil žalobný petit... vzhľadom na vznik nových skutočností.

V zápisnici o pojednávaní zo dňa 04. 02. 2011 sťažovateľ o. i. uviedol rozhodujúce skutočnosti vo vzťahu k podanému návrhu na začatie konania... Pojednávanie bolo odročené.

Súčasťou zápisnice o pojednávaní zo dňa 04. 03. 2011 bolo detailné uvedenie predmetu žaloby sťažovateľom... Súd pojednávanie odročil.

Z obsahu zápisnice o pojednávání zo dňa 04. 04. 2011... vyplýva, že sťažovateľ musel reagovať na stále meniaci dôvod PZO o zamietnutí žaloby o tom napríklad, že údajne došlo k premlčaniu dvojročnej lehoty. Sťažovateľ deklaroval, čo je uvedené aj v zápisnici o pojednávání, že zo strany odporcu išlo o úmysel a vedomú likvidáciu osoby sťažovateľa, na ktorý sa vzťahuje 10-ročná lehota premlčania. Preto žiadal prvostupňový súd, aby sa s touto námietkou zaoberal a vyhodnotil ju v rámci dokazovania. To sa však bezdôvodne nestalo. O pravdivosti tohto tvrdenia sťažovateľa svedčí aj odôvodnenie odvolacieho súdu, ktorý síce uviedol vo svojom odôvodnení rozsudku nezákonnosť odporcu, ktorú zrušil Najvyšší súd i Úrad pre štátnu službu na základe protestu generálneho prokurátora SR (istý druh možného šikanovania sťažovateľa), či Krajský súd v Bratislave, ale len v spojitosti s opisom činnosti sťažovateľa ako štátneho zamestnanca. S námietkou sťažovateľa s uvedenou v zápisnici o pojednávání o vedomom šikanovaní sťažovateľa a jeho likvidácii a o platnosti 10-ročnej lehote pre premlčanie sa taktiež odvolací súd nezaoberal a ani ju nevyhodnotil v odôvodnení svojho rozsudku.

Okresný súd Bratislava I. vydal rozsudok č. k. 25 C 98/2009-129 zo dňa 21. 09. 2010, v ktorom rozhodol, že súd návrh sťažovateľa - sťažovateľa v celom rozsahu zamietol z dôvodu premlčania lehoty - dvojročnej. Zároveň zaviazal sťažovateľa nahradiť odporcovi trova konania...

Proti tomuto rozsudku sa sťažovateľ v zákonnej lehote odvolal s uvedením konkrétnych dôvodov a každá námietka bola podložená listinným dôkazom... V tomto odvolaní sťažovateľ jednoznačným prehlásením požiadal odvolací súd, aby odvolanie sa uskutočnilo na verejnom prerokovaní za prítomnosti sťažovateľa a tak, aby sa mohol na tomto konaní vyjadriť ku všetkým vykonaným dôkazom, ktoré budú slúžiť ako podklad pre vynesenie rozsudku. T. j. aby došlo k súlade s Čl. 48 ods. 2 ústavy. Ďalej sťažovateľ v tomto odvolaní vyslovil nesúhlas, aby odvolací súd rozhodol o odvolaní bez nariadenia pojednávania. To sa však zo strany odvolacieho súdu bezdôvodne nestalo.

Sťažovateľ dňa 12. 07. 2011 opätovne požiadal odvolací súd, aby sa uskutočnilo predmetné odvolacie konanie v súlade s Čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky t. j. aby sa uskutočnilo odvolacie konanie za mojej prítomnosti a aby som mohol uplatniť moje ústavné právo na vyjadrenie sa ku všetkým vykonaným dôkazom pričom právna vec, aby bola prerokovaná v mojej prítomnosti. Zároveň sťažovateľ prehlásil v tejto žiadosti, že

nesúhlasí, aby predmetná vec bola vyhlásená bez nariadenia pojednávania s odvolaním sa na ust. § 214 ods. 2 O. s. p... To sa však bezdôvodne zo strany odvolacieho súdu nestalo, čo považujem za rozhodujúcu skutočnosť - porušenie ústavných práv sťažovateľa pre podanie tejto ústavnej sťažnosti. “.

Vo vzťahu k namietanému porušeniu označených základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru postupom okresného súdu v namietanom konaní a jeho rozsudkom z 21. septembra 2010 sťažovateľ svoje námietky konkretizuje takto:

„K vážnemu pochybeniu zo strany súdu došlo v tom smere, že sťažovateľovi bolo porušené jeho právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prieťahov. Tieto zbytočné prieťahy v predmetnom konaní trvali celkom vyše 24 mesiacov. Zbytočné prieťahy potvrdila predsedníčka okresného súdu, avšak neprijala opatrenie na odstránenie tohto nedostatku -zbytočné prieťahy v konaní, čím porušili ustanovenie § 66 zák. č. 757/2004 Z. z.

Sťažovateľovi nebolo umožnené súdom, aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Dôkazom tohto tvrdenia je skutočnosť, že celé odôvodnenie v uznesení súdu na prvom stupni vo vzťahu k predmetu žaloby nezodpovedá skutočnému stavu právnej veci. Týka sa najmä vznesenej námietky o tom, že v danej veci ide o 10-ročnú premlčaciu lehotu a nie dvojročnú ako to nesprávne uviedol súd vo svojom odôvodnení rozsudku. Súd nemal záujem, aby sťažovateľom vznesenú námietku a poukázanie na platnosť 10-ročnej premlčacej lehoty overil a následne vyhodnotil vo svojom odôvodnení rozsudku. Nezaoberal sa ani s predloženými listinnými dôkazmi, ktoré jednoznačne svedčia o šikanovaní a úmyselnom poškodzovaní osoby sťažovateľa. (pozri rozsudky Najvyššieho súdu, Krajského súdu v Bratislave). “

Vo vzťahu k namietanému postupu krajského súdu a jeho rozsudku z 27. októbra 2011 sťažovateľ svoje námietky konkretizuje takto:

„V odôvodnení uznesenia odvolacieho súdu - Krajského súdu v Bratislave sa o. i. uvádza, že tento súd preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa podľa § 212 ods. 1 O. s. p., prejednal odvolanie navrhovateľa - sťažovateľa bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. (avšak bez uvedenia a splnenia konkrétnych zákonných podmienok) a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nie je možné vyhovieť.

S uvedenou konštatáciou odvolacieho súdu sťažovateľ zásadne nesúhlasí, najmä z týchto dôvodov:

Tvrdenie odvolacieho súdu, že prejednal odvolanie navrhovateľa je síce pravdou, ale neprejednal ho tak ako ustanovuje § 212 ods. 1 O. s. p. t. j. odvolací súd v danom prípade sa neviazal celým rozsahom a všetkými dôvodmi odvolania navrhovateľom - sťažovateľom. Svedčí o tom obsah odvolania v porovnaní s odôvodnením rozsudku odvolacieho súdu. Napríklad, odvolací súd sa nezaoberal a nevyhodnotil námietku navrhovateľa - sťažovateľa o diskriminácii, vedomom šikanovaní osoby sťažovateľa (opísané a doložené listinnými dôkazmi v odvolaní).

Je nepochybné, že odvolací súd sa rutinným postupom stotožnil s nesprávne zisteným skutočným stavom veci súdom prvého stupňa. Odvolací súd v rámci svojej preskúmvacej činnosti sa nezaoberal s evidentnými porušeniami zákona. Tento súd konal závislé a jednostranne bez možnosti uplatniť právo sťažovateľa na verejné prerokovanie veci, v jeho prítomnosti a nemohol sa vyjadriť ku všetkým vykonaným dôkazom. Došlo zo strany odvolacieho súdu k porušeniu Čl. 48 ods. 2 ústavy i napriek tomu, že sťažovateľ vo svojom odvolaní proti rozsudku súdu prvého stupňa, ale aj samostatnou žiadosťou, požiadal odvolací súd o dodržanie citovaného článku ústavy.

Sťažovateľ je toho názoru, že odvolací súd nemal rozhodnúť bez nariadenia odvolacieho pojednávania nakoľko tým došlo k porušeniu aj § 123 O. s. p., keď navrhovateľ - sťažovateľ nemohol sa vyjadriť k všetkým dôkazom, ktoré vykonal odvolací súd resp. nie je známe na základe, akých konkrétnych skutočnostiach dospel a stotožnil- sa odvolací súd so zisteniami súdom na prvom stupni, keď predložené listinné dôkazy jednoznačne preukazujú, že tento súd nezistil správne skutočný stav prejednávanej právnej veci.“

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sťažovateľ žiada, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo Ing. T. L. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie vecí v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I. v konaní vedenom pod sp. zn. 25 C 98/2009-129 porušené bolo.

2. Krajský súd v Bratislave postupom a vydaním rozsudku č. k. 3 Co 271/2011-191 z 27. 10. 2011 porušil právo Ing. T. L. na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a porušil právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonaným dôkazom.

3. Rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 3 Co 271/2011-191 z 27. 10. 2011 vo výroku o potvrdení rozsudku Okresného súdu Bratislava I. č. k. 25 C 98/2009-129 z 21. 09. 2010 zrušuje v celom rozsahu a vec vracia na ďalšie konanie.

4. Okresný súd Bratislava I. postupom a rozsudkom č. k. 25 C 98/2009- 129 z 21.09. 2010 porušil právo Ing. T. L. na spravodlivé súdne konanie a na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

5. Rozsudok Okresného súdu Bratislava I. č. k. 25 C 98/2009-129 z 21. 09. 2010 zrušuje v celom rozsahu a vec vracia na ďalšie konanie.

6. Okresný súd Bratislava I. je povinný nahradiť JUDr. P. Č., advokátovi do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia trovy konania vo výške 260,78.- € (slovom dvestošesťdesiat eur) na účet advokáta.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho

sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľov a zisťuje, či sťažnosť spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dôvody na jej odmietnutie.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje vo viazanosti petitom, teda tou časťou sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na to môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv. Platí to predovšetkým v situácii, keď je sťažovateľ zastúpený zvoleným advokátom (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05, IV. ÚS 287/2011).

Z petitu sťažnosti možno vyvodiť, že sťažovateľ namieta:

1. Porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 25 C 98/2009.

2. Porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom okresného

súdu sp. zn. 25 C 98/2009 z 21. septembra 2010 a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu.

3. Porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu sp. zn. 3 Co 271/2011 z 27. októbra 2011 a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu.

II.1 K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 25 C 98/2009

Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07). Táto skutočnosť umožňuje preskúmať časť sťažnosti smerujúcu proti namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 25 C 98/2009 spoločne.

Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva významnú preventívnu funkciu ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo a jeho účinky stále trvajú, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (m. m. IV. ÚS 225/05, III. ÚS 317/05, II. ÚS 67/06).

Podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej

lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je odstránenie stavu právnej neistoty, pričom k vytvoreniu stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu (I. ÚS 10/98, I. ÚS 44/99, IV. ÚS 68/02), alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 86/08).

V nadväznosti na uvedené ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou poskytuje ochranu základnému právu na konanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (a tiež právu na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) len vtedy, ak bola sťažnosť pred ústavným súdom uplatnená v čase, keď k namietanému porušeniu označeného základného práva ešte mohlo dochádzať alebo porušenie v tom čase ešte mohlo trvať (m. m. I. ÚS 34/99, III. ÚS 20/00, II. ÚS 204/03, IV. ÚS 102/05). Ak v čase, keď sťažnosť bola ústavnému súdu doručená, už nemôže dochádzať k porušovaniu označeného základného práva, ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde (napr. II. ÚS 55/02). Ústavný súd vo svojej judikatúre tiež uvádza, že zjavná neopodstatnenosť sťažnosti, ktorou sťažovatelia namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, môže vyplývať aj z toho, že porušenie uvedených práv sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už tento súd meritórne rozhodol pred podaním sťažnosti ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (IV. ÚS 223/2010).

V danom prípade okresný súd v sťažovateľovej veci rozhodol rozsudkom z 21. septembra 2010, ktorý podľa zistenia ústavného súdu v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 3 Co 271/2011 z 27. októbra 2011 nadobudol právoplatnosť 9. decembra 2011, t. j. zjavne pred doručením sťažnosti ústavného súdu. Za týchto okolností okresný súd v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už nemohol porušovať jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ani jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto ústavný súd

v tejto časti pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

II.2 K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom okresného súdu sp. zn. 25 C 98/2009 z 21. septembra 2010 a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu

Vo vzťahu k tejto časti sťažnosti ústavný súd považoval za potrebné v prvom rade zdôrazniť, že jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

V danom prípade sťažovateľ mohol podať proti namietanému rozsudku okresného súdu a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, odvolanie (čo aj využil), o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd. Právomoc krajského súdu rozhodnúť o odvolaní sťažovateľa vylučuje právomoc ústavného súdu.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd túto časť sťažnosti pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

II.3 K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

rozsudkom krajského súdu sp. zn. 3 Co 271/2011 z 27. októbra 2011 a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu

Z už citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

V súvislosti s preskúvaním tejto časti sťažnosti ústavný súd považoval za potrebné poukázať aj na svoju stabilizovanú judikatúru, v rámci ktorej zdôrazňuje, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii právnych noriem všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa

jeho názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení právnych predpisov, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

Krajský súd svojím rozsudkom sp. zn. 3 Co 271/2011 z 27. októbra 2011 na základe odvolania sťažovateľa potvrdil rozsudok okresného súdu sp. zn. 25 C 98/2009 z 21. septembra 2010, ktorým súd prvého stupňa zamietol v celom rozsahu jeho žalobu, ktorou sa domáhal proti odporcovi zaplatenia sumy 2 649,46 € s príslušenstvom.

Zo sťažnosti vyplýva, že kľúčová námietka (a jediná námietka) sťažovateľa proti namietanému rozsudku krajského súdu a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, spočíva v tom, že krajský súd prejednal jeho odvolanie a rozhodol o ňom bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), a to napriek tomu, že výslovne v odvolaní požiadal krajský súd o to, aby o jeho odvolaní rozhodol na verejnom pojednávaní, *„za prítomnosti sťažovateľa a tak, aby sa mohol na tomto konaní vyjadriť ku všetkým vykonaným dôkazom, ktoré budú slúžiť ako podklad pre vynesenie rozsudku“*, pričom túto svoju žiadosť zopakoval aj v podaní z 12. júla 2011 adresovanom priamo krajskému súdu. Sťažovateľ zastáva názor, že na rozhodnutie odvolacieho súdu bez nariadenia pojednávania neboli splnené zákonné podmienky.

Vo vzťahu k uvedenej námietke sťažovateľa ústavný súd považoval v prvom rade za potrebné poukázať, že právo na verejné prerokovanie vecí v prítomnosti účastníka konania a právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom tvorí súčasť základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ktoré sťažovateľ v petite sťažnosti neuvádza, a nie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Táto skutočnosť by pri prísne formalistickom posúdení sťažnosti sťažovateľa — zastúpeného kvalifikovaným právnym zástupcom, zakladala aj bez ďalšieho odôvodňovania podmienky na odmietnutie tejto časti sťažnosti ako zjavne neopodstatnenej. Napriek uvedenému, zohľadňujúc požiadavku materiálneho prístupu k ochrane ústavnosti ústavný súd považoval za potrebné preskúmať uvedenú námietku sťažovateľa proti postupu krajského súdu aj z vecného hľadiska.

V nadväznosti na argumentáciu sťažovateľa ústavný súd poznamenáva, že odvolací súd nie je viazaný požiadavkou účastníka odvolacieho konania, aby o jeho odvolaní rozhodol na verejnom pojednávaní za prítomnosti účastníkov konania. Posúdenie otázky, či v danom prípade existujú dôvody na rozhodnutie súdu o odvolaní účastníkov súdneho konania bez nariadenia pojednávania v zmysle § 214 ods. 1 OSP, patrí v zásade do výlučnej pôsobnosti odvolacieho súdu, do ktorej ústavný súd môže zasiahnuť v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy len celkom výnimočne, a to v prípade, ak dospeje k záveru, že takýmto postupom došlo k porušeniu sťažovateľom označených základných práv.

Podľa § 214 ods. 1 OSP na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie vždy, ak a) je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b) ide o konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania, c) to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

Podľa § 214 ods. 2 OSP v ostatných prípadoch možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania.

Podľa § 205a ods. 1 písm. c) OSP skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvého stupňa, sú pri odvolaní proti rozsudku alebo uzneseniu vo veci samej odvolacím dôvodom len vtedy, ak odvolateľ nebol riadne poučený podľa § 120 ods. 4.

Podľa § 120 ods. 4 OSP súd je povinný okrem vecí podľa odseku 2 poučiť účastníkov, že všetky dôkazy a skutočnosti musia predložiť alebo označiť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa končí dokazovanie a vo veciach, v ktorých sa nenariaduje pojednávanie (§ 115a) najneskôr do vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej, pretože na dôkazy a skutočnosti predložené a označené neskôr súd neprihliada. Skutočnosti a dôkazy uplatnené neskôr sú odvolacím dôvodom len za podmienok uvedených v § 205a.

Sťažovateľ svoj návrh, aby krajský súd rozhodol o jeho odvolaní na verejnom pojednávaní, odôvodňoval požiadavkou, „*aby sa mohol na tomto konaní vyjadriť ku všetkým vykonaným dôkazom, ktoré budú slúžiť ako podklad pre vynesenie rozsudku*“.

Táto požiadavka by bola opodstatnená a mala aj ústavnú relevanciu v prípade, ak by odvolací súd v zmysle § 214 ods. 1 písm. a) OSP dospel k záveru, že je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, a aj ho reálne uskutočnil.

Z obsahu namietaného rozsudku krajského súdu, ako aj obsahu súdneho spisu vyplýva, že krajský súd v rámci odvolacieho konania nezopakoval a ani nedoplnil dokazovanie, pričom na (nové) skutočnosti obsiahnuté v odvolaní neprihliadol z dôvodu, že neboli uplatnené v konaní pred súdom prvého stupňa (§ 120 ods. 4 v spojení s § 205a OSP). V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na túto časť odôvodnenia namietaného rozsudku krajského súdu:

„Na poukaz navrhovateľa v odvolaní na zmenšenie jeho majetku tým, že nedostal príplatok za výkon finančnej kontroly a na oneskorenú výzvu na dostavenie sa na úrad za účelom opätovného zaradenia do štátnozamestnaneckého pomeru nemožno v odvolacom konaní prihliadať v zmysle § 120 ods. 4 O. s. p. (keď nie sú splnené podmienky v zmysle § 205a O. s. p.). Uvedené skutočnosti totiž neboli skutočnosťami, ktorými by navrhovateľ odôvodňoval svoj návrh na náhradu škody; neboli tak skutočnosťami uplatnenými pred súdom prvého stupňa. Napriek uvedenému odvolací súd opätovne odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku ohľadom nepreukázania predpokladov zodpovednosti odporcu za škodu (a tým aj nepreukázania tvrdenej formy zavinenia vo vzťahu k uplatnenej námietke premlčania).“

Za týchto okolností ústavný súd považuje z ústavného hľadiska za akceptovateľný a udržateľný postup krajského súdu založený na jeho názore, že v danom prípade neboli naplnené dôvody na nariadenie verejného pojednávania vyplývajúce z § 214 ods. 1 písm. a) OSP. Rovnako nemožno mať v konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci výhrady proti tomu, že krajský súd nenariadil pojednávanie z dôvodov uvedených v § 214 ods. 1 písm. b) a c) OSP, o to viac, že sťažovateľ v odvolaní na naplnenie týchto dôvodov ani nepoukazoval.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že medzi namietaným postupom krajského súdu, ktorý o odvolaní sťažovateľa rozhodol postupom podľa § 214

ods. 2 OSP (bez nariadenia pojednávania), a obsahom sťažovateľom označeného základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie signalizovala reálnu možnosť vysloviť ich porušenie.

Na tomto základe ústavný súd sťažnosť aj v tejto časti pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Po odmietnutí sťažnosti ako celku už bolo bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa vyjadrenými v jej petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. júna 2012